

NARAVOSLOVJE IN TEHNIKA, sreda, 27. 5. 2020

Svet živih organizmov je zelo zanimiv, kajne?

Prejšnji teden ste se naučili, da ga znanstveniki glede na sorodnost organizmov delijo v več kraljestev. Tako organizme lažje preučujejo.

1. V katera 4 kraljestva razvrščamo živa bitja? Odgovori ustno.

Nekaj glavnih značilnosti posameznih kraljestev smo že povedali, zapisali ste jih tudi v zvezek.

Danes boste podrobneje spoznali kraljestvi bakterij oz. drobnih bitij in gliv.

2. Pozorno preberi.

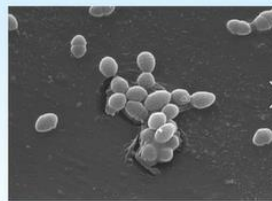
KRALJESTVO DROBNIH BITIJ

- V kraljestvo drobnih bitij uvrščamo tista bitja, ki so tako majhna, da jih ne moremo videti s prostim očesom.
- Imenujemo jih tudi mikrobi.
- Sem spadajo npr. bakterije.
- Bakterije so lahko nevarne, saj povzročajo bolezni: PLJUČNICA, BAKTERIJSKE ČREVESNE OKUŽBE ...
- Nekateri pa so nujno potrebni za naš obstoj, saj razkrajajo ostanke, kisajo mleko ...

BAKTERIJE

BAKTERIJAM PALIČASTE OBLIKE PRAVIMO BACILI.

BAKTERIJAM KROGLASTE OBLIKE PRAVIMO KOKI.

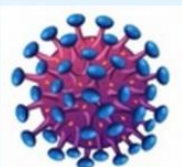
ANTIBIOTIKI
UNIČUJEJO
BAKTERIJE.

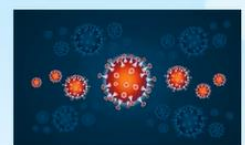
KAKO PA JE Z VIRUSI?

- Virusi postanejo aktivni šele, ko prodrejo v celico. Prej niso „živi“.
- Ko prodrejo v celico, jo izkoristijo za čim hitrejšo in čim večjo tvorbo novih virusov.
- So veliko manjši od bakterij.

ALI JE
KORONA-
VIRUS ŽIV?

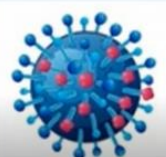
VIRUS HIV

KORONAVIRUS

VIRUS
EBOLA

VIRUS
GRIPE

KRALJESTVO GLIV

- Med glive uvrščamo gobe, plesni, lišaje, rjo ...
- Glive se hranijo z odmrli deli rastlin, živali, gliv ... ali jih zajedajo. So pomembni razkrojevalci.
- Nekatere glive so zdrave (npr. plesni, iz katerih izdelujejo antibiotike), nekatere so škodljive (npr. plesen na kruhu, na zidovih).

O glivah si preberi še v učbeniku na strani 111, 112 in 113.

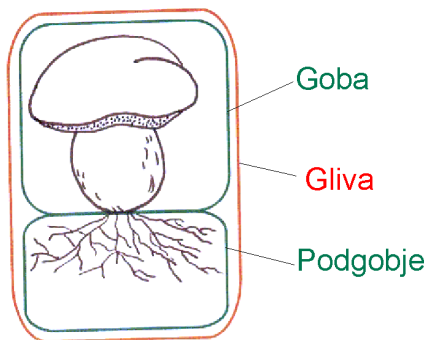
3. V zvezek zapiši in nariši.

Kraljestvo drobnih bitij

- Ne moremo jih videti s prostim očesom. Imenujemo jih tudi mikrobi.
- Predstavniki: **BAKTERIJE**
 - ~ **škodljive**: povzročajo bolezni (angina, pljučnica)
 - ~ **koristne**: povzročijo kisanje mleka, dobro delujejo na našo prebavo (najdemo jih v probiotičnem jogurtu)

Kraljestvo gliv

- Večina gliv je mikroskopsko majhnih.
- Živijo v vseh življenjskih okoljih, lahko tudi na telesu človeka (glivice).
- Lahko živijo v temi. Hrane si ne proizvedejo same.
- Hranijo se tako, da:
 - **razkrajajo** odmrle organizme,
 - so **zajedavke**,
 - živijo v **sožitju** (gliva + alga = lišaj).
- Predstavniki gliv:
 - **PLESNI** (užitne - na siru gorgonzola ali zelo strupene - krušna plesen)
 - **GOBE** (užitne - jurček, lisička ali zelo strupene - zelena mušnica)
 - **RJE**
 - **LIŠAJI**

Užitna gliva (jurček)

Zelo strupene glive (krušna plesen)

4. Za konec pa še dejavnost.

Opazuj plesen.

Jagodo ali en krhelj jabolka daj v kozarec za vlaganje. Poprši jo z vodo (uporabi pršilko). Kozarec dobro zapri. Opazuj teden dni. Pri tem ne odpiraj kozarca. Kaj opaziš?

Po koncu poskusa in opazovanja prosi koga od odraslih, da odstrani sadež, kozarec pa zavrže.

